

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

A tanuló azonosító
matricája

FIGYELMESEN
RÁRAGASZTANI

MAG

MAGYAR NYELV

ISKOLAI ESSZÉ

MAG IK-2 D-S035

MAG.35.MA.R.K2.16

35486

12

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-2 D-S035

99

ÁLTALÁNOS UTASÍTÁSOK

Figyelmesen kövesse az utasításokat.

Az ügyeletes tanár engedélye nélkül ne lapozzon és ne fogjon hozzá a feladatok megoldásához.

Az azonosító matricát ragassza a borítékban található összes vizsgaanyagra.

A vizsga **180** percig tart.

A vizsga e részében iskolai esszét kell írnia. Kövesse az utasításokat és a megadott szempontokat.

Két feladat közül választhat. Figyelmesen olvassa el mindkét feladatot és a mellékelt szöveget/szövegeket, majd válassza ki az ön számára megfelelő feladatot.

Az esszének **400 – 600** szót kell tartalmaznia.

Először írhat a mellékelt piszkozati lapra, de a piszkozati lap tartalmát nem fogják értékelni. **Az iskolai esszét kötelező átmásolni a tisztázati lapra!**

Olvasható kézírással és feltétlenül írott betűkkel írjon. A nagy, nyomtatott betűkkel írt, rendetlen vagy olvashatatlan dolgozatért nulla (0) pont jár. Ha írás közben hibát követ el, a hibát húzza át és írja alá kézjeggyel.

A vizsgaanyagokra semmiképpen ne írja rá a teljes nevét!

Kizárólag fekete vagy kék tollal írhat.

Sok sikert kívánunk!

A vizsgakönyvecskének 16 oldala van, ebből 2 oldal üres.

Magyar nyelv

Iskolai esszé

I. irodalmi esszé

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, illetve a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat! Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (bevezetés, főrész és befejezés).

Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a helyesírási, nyelvtani és stiláris követelményeknek!

Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat.

Homérosz: *Odüsszeia*

Tizenkilencedik ének

(...)

Ekkor Odüsszeuszt másodszor megszédta Melanthó:

“Ej, idegen, terhünkre, te még most éjjel is itt vagy,
sürgődsz és forgódsz, sandítva a nőkre leselkedsz?

Kotródj csak, nyomorult, érd már be a dús lakomával:
vagy tüzes üszköt dobna rád, és úgy takarodsz ki.”

Görbén fölfele nézve felelt leleményes Odüsszeusz:

“Mondd, te gonosz, minek is rontsz rám, dühös indulatoddal?

Tán mert nem ragyogok, mert rongyos, rút a ruhám is,
s kérem a községet koldulva? A kényszerűség hajt:
ezt teszi mindég és mindenhol a koldus, a vándor.

Volt egykor nekem is dús házam a földilakók közt,
gazdag voltam, a vándorlónak mindig is adtam,
bárki került hozzám, szükségét akármibe látott;
száma se volt szolgálóimnak, volt mindenem akkor,
hogy jól élhessek s gazdag hírébe kerüljek.

Ámde lesújtott Zeusz Kronidész – oka volt bizonyára.

Hát te is arra vigyázz, te leány, még el ne veszítsed
tündöklésed, amellyel e lányok közt kimagaszol,
hogyha az úrnőd rád majd megharagudva neheztel,
vagy hazatér Odüsszeusz: a reményre hiszen van okunk még.

Hogyha meg elpusztult és nem tér már haza többé,
itt van már fia, Télemakhosz, kit Phoibosz Apollón
nagyranövellt, s most termeiben meglátja akármely
nőnek gazságát, mert már nem olyan kicsi gyermek.”

(...)

MAG IK-2 D-S035

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Válaszul így szólt most az okosszívü Pénelopeia:
"Jó idegen, deli termetem és alakom s nemes elmém
elvették a haláltalan istenek, Ílion ellen
hogyan kivonultak az argosziak, s Odüsszeusz is, a férjem.
Hogyha megérkeznék s ő óvná életem újra,
akkor a hírem szebb is lenne, nagyobb is ezentúl.
Így csak gyötrődöm, mivel isten bajbaborított.
Mert kit a szomszédos szigetek csak körben uralnak,
Dülíkhion, Számé, s erdőborította Zakünthosz,
és ki csak itt él, messzirelátzó szép Ithakában,
mind megkér, noha nem kívánom s házam emésztí.
S nincs gondom vendégre, sem arra, ki oltalomért jön
hozzám, sem hírnökre, ki nép dolgában igyekszik:
mert Odüsszeuszra kívánczom, édes szívem emészti.
Nászom sürgetik őket, hanem én csak a cselet bonyolítom.
Mert legelőször leplet szőnöm súgta az isten:
hosszu szövőszéken termemben könnyű, hatalmas
vásznat szőnöm; a kérőkhöz meg a szózatom ez volt:
'Kérőim, nemes ifjak, a hős Odüsszeusz odavan már,
mégse siettessétek a nászom, amígcsak e leplet
nem fejezem be, szövött vásznom hogy kárba ne vesszen,
szemfődelélül Láertész hősnek, mikor őt majd
hosszuranyujtó vég veszedelmes sorsa eléri:
megbotránkozván az akháj nők azt ne beszéljék,
hogyan ki sokat szerzett, most nem jut leple a sírban.'
Így szóltam nekik én, s hős lelkük hitt a szavamnak.
És napközben a nagy leplet szövögettem is eztán,
éjszaka szétfejtettem azonban a fáklyavilágnál.
Így hitegettem a bajnokokat három kerek évig;
ámde midőn évszak jött, évszak ment negyedízben,
sok hónap sorvadtt, s a napok mind sorba beteltek,
ekkor a szolgálók, a szukák, mindent kifecsegték,
s rajtaműtöttek a kérők s szóval megfenyegettek.
Így hát kénytelenül befejeztem, bár nem akartam.
S most már nem tudom én a menyegzőmet kikerülni,
és más cselet se tudok. Sürgetnek már a szülőim,
és fiam is bosszús, amiért vagyonát fölemészti;
látja, mi történik; hisz felnőtt férfi, a házra
már tud ügyelni: dicsőséget nyújt néki a nagy Zeusz.
Szólj hát nemzetségedről, s hogy hol van a földed:
hisz nem az egyszeri tölgy, vagy a szikla hozott a világra."

MAG IK-2 D-S035

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Válaszul erre eképen szólt leleményes Odüsszeusz:

“Hős Láertiadész Odüszeusz tisztos felesége,
nem hagyod abba a kérdést mégsem, honnan eredtem;
jól van, megmondom: noha bánatomat növeled csak,
mely már megvan amúgyis: örökkön szenved az ember,
hosszu időre ki messze hazájától, ahogy én most,
bút szenvedve bolyong idegen nép városa földjén.
S még így is megmondom, amit kérdész-tudakolgatsz.
Van bizonyos Krété, sziget ez, közepében a borszín
tengernek, szép dús partját a habok körülöntik;
rajta kilencven város, azokban számtalan ember.
Nyelve kevert: mindnek más és más: ott az akhájok,
ott a vitéz ősz-krétaiak, s ott él a küdón nép,
s három dór törzs, isten-szülte pelaszgoszok is mind.
(...)

MAG IK-2 D-S035

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Az iskolai esszé támpontjai:

1. Mutassa be Homeroszt az irodalomtörténeti kontextusában!
2. Fejtse ki milyen formai és tartalmi jegyekből következtethető, hogy *Odüsszeia* egy eposz!
3. Értelmezze meg Odüsszeusz vándorlásának fő okát!
4. Írja le Odüsszeusz kapcsolatát az istenekkel, a társaival és a családjával!
5. Fejtse ki a véleményét Pénélopé hűségéről: anakronizmus-e ez a fajta hűség a mai időkben, vagy még mindig erénynek számít? Hogyan állítható ez szembe Odüsszeusz hű(tlen)ségével?

Magyar nyelv

Iskolai esszé

II. irodalmi esszé

Utasítások

Figyelmesen olvassa el az alábbi szöveget, illetve a műről írandó esszére vonatkozó támpontokat! Esszéjének szerkezete kerek, egész legyen (bevezetés, főrész és befejezés). Ügyeljen arra, hogy az esszé megfeleljen a helyesírási, nyelvtani és stiláris követelményeknek! Kövesse az utasításokat és a megadott támpontokat.

Kazinczy Ferenc: *Tövisek és virágok*
(részlet)

A NEHÉZNYELVŰ

Kárischt mond s Pszikhét, ha Pszüchét kell mondani s Cháriszt,
És Témisz-tók-lescht Győri The-mi-szto-cleszért,
S Kiosch- s Lezbóschnak, Kémiának s Mek-hanikának,
A mi Chiósz, Lezbósz, Chemia, Mechanica.
Szent Adrastea, mérj bosszút ez otromba beszédért!
Megvan az; a svábnál Győri Giehri leve.

MAG IK-2 D-S035

00

Magyar nyelv

Iskolai esszé

Az iskolai esszé támpontjai:

1. Értékelje Kazinczy nyelvújító tevékenységét a magyar nyelv korabeli állapota fényében!
2. Milyen alkotói tevékenységgel igyekezett terjeszteni nyelvújító törekvéseit Kazinczy?
3. Jellemezze az epigramma műfaját! Milyen szándékkal írta Kazinczy a *Tövisek és virágok* című epigrammagyűjteményét?
4. Értelmezze a nyelvi kultúra jelentőségét a nemzeti identitás szempontjából!

Tisztázati lap

Tisztázati lap

03

Tisztázati lap

Tisztázati lap

03

Tisztázati lap

Tisztázati lap

03

Tisztázati lap

Tisztázati lap

03

Tisztázati lap

Tisztázati lap

03

Tisztázati lap

Tisztázati lap

03

Magyar nyelv

Üres oldal

MAG IK-2 D-S035

99